Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ

Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний №_____

Кваліфікаційна робота

ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ : ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

ГАНУСИН АНДРІЯНА АНДРІЇВНА

Студентка ІІ-го курсу

Освітня програма «Міжнародний облік і оподаткування»

Ступінь вищої освіти: магістр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 8 / 22 листопада 2022 року

Науковий керівник: **Макарович Вікторія Костянтинівна**

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту

Завідувач кафедрою _____: **Бачо Роберт Йосипович**

доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2024 року

Протокол № _____ / 2024

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ
Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

ПОДАТКОВЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ : ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Ступінь вищої освіти: магістр

Виконала: студентка ІІ-го курсу

Ганусин Андріяна Андріївна

Освітня програма «Міжнародний облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Макарович Вікторія Костянтинівна**
к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту

Рецензент: **Рацин Корнелія Костянтинівна**
Головний бухгалтер ТОВ "ТЕК Західтранссервіс"

Берегове
2024

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Számvitel és Auditálás Tanszék

GAZDASÁGI ENTITÁSOK ADÓTANÁCSADÁSA: HAZAI GYAKORLAT ÉS NEMZETKÖZI TAPASZTALAT

Szakdolgozat

Képzési szint: mesterképzés

Készítette: Hanuszin Andriána

II. évfolyamos hallgató

Képzési program: Nemzetközi számvitel és adóügy

Témavezető: dr. Makarovics Viktória

közgazdaságtudományok kandidátusa, egyetemi docens,
Számvitel és Auditálás tanszék docense

Recenzens: Ráczin Kornélia
Főkönyvelő TEK Zahidtransservice Kft.

Beregszász – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП 6
ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ 10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ІСТОРИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ 13
1.1. Історія формування податкового консультування 13
1.2 Сутність, мета, критерії та принципи податкового консультування. 21
1.3 Організаційно-правові основи податкового консультування в Україні 31
1.4. Роль податкового консультування у формуванні відносин між державою та суспільством 36
Висновки до розділу 1 39
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ 41
2.1. Організація роботи та здійснення податкового консультування платників податків податковими органами 41
2.2. Організація роботи та здійснення податкового консультування платників податків з питань обчислення та сплати податків і зборів незалежними організаціями 48
2.3. Організація роботи та здійснення податкового консультування платників податків з питань формування та подання податкової звітності незалежними організаціями 55
Висновки до розділу 2 59
РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПРАКТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ 61
3.1. Особливості податкового консультування в європейських країнах 61
3.2. Організація податкового консультування в США 72
3.3. Напрями удосконалення податкового консультування в Україні з використанням досвіду зарубіжних країн 82
Висновки до розділу 3 88
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ 89
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ 92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 95
ДОДАТКИ 102
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ 147
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ 148
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ 149

TARTALOM

BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN 6
BEVEZETÉS 10
FEJEZET 1. AZ ADÓTANÁCSADÁS ELMÉLETI ÉS TÖRTÉNETI ALAPJAI 13
1.1. Az adótanácsadás kialakulásának története 13
1.2 Az adótanácsadás lényege, célja, kritériumai és alapelvei 21
1.3. Az adótanácsadás szervezeti és jogi alapjai Ukrajnában 31
1.4. Az adótanácsadás szerepe az állam és a társadalom kapcsolatainak kialakításában 36
Az 1. fejezet következtetései 39
FEJEZET 2. ADÓTANÁCSADÁS SZERVEZÉSE UKRAJNA VÁLLALKOZÁSAI SZÁMÁRA 41
2.1. Az adózók adóhatósági adótanácsadásának megszervezése és lebonyolítása 41
2.2. Adózók részére adó- és illetékszámítási és -fizetési kérdésekben a munka megszervezése és lebonyolítása független szervezetek által 48
2.3. Adózói adótanácsadó munka megszervezése és lebonyolítása független szervezetek általi adóbevallás kialakításának és benyújtásának kérdésében 55
A 2. fejezet következtetései 59
FEJEZET 3. GAZDASÁGI SZEMÉLYEK ADÓTANÁCSADÓ SZERVEZETÉNEK NEMZETKÖZI TAPASZTALATA ÉS GYAKORLATA 61
3.1. Az adótanácsadás sajátosságai az európai országokban 61
3.2. Adótanácsadás szervezése az USA-ban 72
3.3. Útmutató az adótanácsadás fejlesztéséhez Ukrajnában a külföldi országok tapasztalatainak felhasználásával 82
A 3. fejezet következtetései 88
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK UKRÁN NYELVEN 89
KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK 92
FELHASZNÁLT IRODALOM 95
MELLÉKLETEK 102
ABSZTRAKT UKRÁN NYELVEN 147
ABSZTRAKT MAGYAR NYELVEN 148
ABSZTRAKT ANGOL NYELVEN 149

ВСТУП

Сучасний світ економіки неможливо уявити без оптимізації податкового навантаження для суб'єктів господарювання. Шляхом критичного аналізу досвіду провідних учених-економістів та емпіричного матеріалу визначено, що податкове консультування стає дедалі важливішим для підприємств у забезпеченні їх фінансової стабільності та конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Особливо важливим це стає у контексті глобалізації та інтеграції національних економік у світову фінансову систему, де відповідність міжнародним податковим стандартам є необхідною умовою успішної комерційної діяльності.

Актуальність теми. Дослідження в області податкового консультування набуває суттєвої актуальності в контексті постійних змін у податковому законодавстві та зростаючої потреби бізнес-середовища у професійній підтримці. Шляхом аналізу наукових праць відомих учених-економістів та з урахуванням емпіричних даних, обґрунтовується важливість та необхідність цього дослідження. Визначення найбільш ефективних стратегій податкового консультування та їх адаптація до специфіки українського ринку є ключовим аспектом для підтримки стійкого розвитку національної економіки.

У роботі здійснено огляд сучасних наукових публікацій та досліджень, що охоплюють як вітчизняну, так і міжнародну практику в сфері податкового консультування, демонструючи ґрунтовне знання та розуміння існуючих наукових підходів та концепцій. Дослідженням питання актуальності податкового консультування займаються такі науковці, як Брояков С.В. [7-9], Ткачик Ф.П. [40-42], Ізмайлов Я. О. [17], Карлін М. І. [19-20], Панура Ю. В. [27], Єгорова І. Г. [17], Буссе Р. [11], Грейнер Л. [12] та інші, чиї праці покладають основу для більш глибокого та всебічного аналізу проблематики.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є аналіз та систематизація вітчизняного та міжнародного досвіду в сфері податкового консультування, задля виявлення ефективних практик та рекомендацій для їх впровадження в українських умовах.

Для досягнення поставленої мети в роботі виокремленні наступні **завдання**:

- дослідження теоретико-історичних основ податкового консультування;
- визначення основних принципів податкового консультування;
- розкриття специфіки організації здійснення податкового консультування суб'єктів господарювання в Україні;
- окреслення міжнародного досвіду та практики організації податкового консультування суб'єктів господарювання.

Важливою складовою роботи є ідентифікація ключових проблем та викликів, з якими стикаються підприємства при застосуванні податкових консультацій та розробка рекомендацій для їх подолання.

Об'єктом дослідження виступають процеси податкового консультування ТОВ "ТЕК ЗАХІДТРАНССЕРВІС".

Предметом дослідження є аналіз методик та підходів, застосовуваних у цій сфері, як на вітчизняному, так і на міжнародному рівні.

Методи дослідження. В роботі особливу увагу приділено практичному впровадженню податкових консультацій та розробці ефективних механізмів податкового консультування. Важливим елементом роботи є використання таких методів, як аналіз та синтез, порівняльний аналіз, систематизація та узагальнення інформації. Це сприяє комплексному розумінню теми та дозволяє виявити нові підходи та рекомендації, що можуть бути застосовані для оптимізації процесів податкового консультування та підвищення ефективності податкового консультування.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у комплексному

підході до аналізу та систематизації інформації, що відкриває нові перспективи для вдосконалення податкової системи в Україні. Особливий акцент робиться на інноваційних методах і технологіях у цій сфері, що можуть значно покращити якість та ефективність податкового консультування.

Практичне значення одержаних результатів. Отримані результати дослідження можуть бути застосовані для оптимізації процесів податкового консультування, підвищення ефективності податкового консультування та управління ризиками у сфері оподаткування.

Апробація результатів дослідження. Положення та результати досліджень кваліфікаційної роботи були представлені на XXIII International Scientific and Practical Conference. За результатами конференції опубліковані тези доповіді: Макарович В., Ганусин А. Податкова культура та етика сплати податків в Україні. *Abstracts of XXIII International Scientific and Practical Conference*. Bilbao, Spain. Pp. 89-90.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, що включають в себе підрозділи, в яких здійснено теоретичний огляд наукових досліджень, аналіз практичного досвіду фахівців, а також надано висновки та рекомендації для впровадження ефективних підходів у податковій сфері.

Зокрема, в першому розділі розкрито історію формування податкового консультування, сутність, мету, критерії та принципи податкового консультування, організаційно-правові основи податкового консультування в Україні.

Другий розділ присвячено розкриттю організації роботи та здійснення податкового консультування платників податків податковими органами, організації роботи та здійснення податкового консультування платників податків з питань обчислення та сплати податків і зборів незалежними організаціями, організації роботи та здійснення податкового консультування

платників податків з питань формування та подання податкової звітності незалежними організаціями.

В третьому розділі окреслено особливості податкового консультування в європейських країнах, податкове консультування в США та виокремлено напрями удосконалення податкового консультування в Україні з використанням досвіду зарубіжних країн.

Інформаційна база дослідження. Дослідження базується на різноманітних джерелах, включаючи нормативні акти, наукові статті, підручники та монографії, що забезпечує глибоке та всебічне вивчення теми.

BEVEZETÉS

A gazdaság modern világát lehetetlen elképzelni a gazdálkodó szervezetek adóterhének optimalizálása nélkül. A közgazdászok tapasztalatainak kritikus elemzése és az empirikus anyagok által meg lett határozva, hogy az adótanácsadás egyre fontosabbá válik a vállalkozások számára pénzügyi stabilitásuk és nemzetközi versenyképességük biztosításában a piacon. Különösen fontos kontextusba kerül a nemzeti gazdaság globalizációja és integrációja a globális pénzügyi rendszerben, ahol a nemzetközi adószabványoknak való megfelelés a sikeres kereskedelmi tevékenység szükséges feltétele.

A téma aktualitása. Az adótanácsadás területén végzett kutatás jelentős relevanciára tesz szert az adójogszabályok folyamatos változása és a növekvő igény mellett az üzleti környezetben. Ismert közgazdászok tudományos munkáinak elemzésével és az empirikus adatok figyelembevételével meg lett alapozva ennek a kutatásnak a fontossága és szükségessége. A nemzeti gazdaság stabil fenntartásához kulcsfontosságú aspektus az, hogy az adótanácsadás leginkább hatékony stratégiáit megállapításuk és azokat adaptáljuk az ukrán piac sajátosságaihoz.

A munka áttekintést nyújt az adótanácsadás területéről modern tudományi kiadványokból, valamint hazai és nemzetközi gyakorlatokból, bemutatva a meglévő tudományos ismereteket, megközelítéseket és koncepciókat. Az adótanácsadás relevanciájának kérdésének kutatásával foglalkoznak olyan tudósok, mint S. V. Brojakov [7-9], Tkachyk F.P. [40-42], Y. O. Izmailov [17], M. I. Karlin [19-20], Y. V. Panura [27], I. G. Jehorova [17], R. Busse [11], Greiner L. [12] és mások, akiknek munkái megalapozzák a mélyebb és átfogóbb problémák elemzését.

A munka célja az adótanácsadás területén szerzett nemzeti és nemzetközi tapasztalatok elemzése és rendszerezése ahhoz, hogy hatékony gyakorlatokat és ajánlásokat hajtsunk végre ukrán körülmények között.

A kitűzött cél elérése érdekében a következő feladatokat emeljük ki a

munkában:

- az adótanácsadás elméleti és történeti alapjainak kutatása;
- az adótanácsadás alapelveinek meghatározása;
- az ukrajnai gazdasági társaságok adótanácsadásának megszervezésének sajátosságainak közzététele;
- gazdálkodó szervezetek adótanácsadásának szervezésében szerzett nemzetközi tapasztalatok és gyakorlat vázlata.

A munka fontos eleme a vállalkozások előtt álló legfontosabb problémák és kihívások azonosítása az adótanácsadás használatakor, illetve ajánlatok kidolgozása ezek leküzdéséhez.

A kutatás objektuma a TEK Zahidtransservice Kft. adótanácsadási folyamatai.

A kutatás tárgya a módszerek és megközelítések elemzése, amelyeket ebben a szférában használnak, mind a nemzeti, mind pedig a nemzetközi szinten.

Kutatási módszerek. Különös figyelem lett fordítva a munkában arra, hogy a gyakorlatban az adóügyi konzultációk és hatékony mechanizmusok kidolgozását növeljük az adótanácsadásban. A munka fontos eleme az olyan módszerek használata, mint az elemzés és szintézis, összehasonlító elemzés, rendszerezés és információk általánosítása. Ez hozzájárul a témák átfogó megértéséhez, és lehetővé teszi az új megközelítések és ajánlások felfedezését, amelyek felhasználhatók az adótanácsadás folyamatainak optimalizálására és a hatékonyságának növelésére.

A kapott eredmények tudományos újdonsága az összetett információk elemzésének és rendszerezésének megközelítésein alapul, ami új perspektívákat nyújt az ukrajnai adórendszer javítása érdekében. Különleges a hangsúly az innovatív módszereken és technológiákon ezen a területen, ami jelentősen javíthatja az adótanácsadás minőségét és hatékonyságát.

A kapott eredmények gyakorlati jelentősége. A kutatások kapott eredményei alkalmazhatóak az adótanácsadási folyamatok optimalizálása

érdekében, az adótanácsadás hatékonyságának növelése és az adózás kockázatkezelésében.

A kutatási eredmények jóváhagyása. A munka előírásait és kutatási eredményeit a XXIII. Nemzetközi Tudományos és Gyakorlati Konferencián ismertették. A konferencia eredményei alapján megjelentek a jelentés absztraktjai: V. Makarovich, A. Hanusyn Adókultúra és adófizetési etika Ukrajnában. XXIII. Nemzetközi Tudományos és Gyakorlati Konferencia absztraktjai. Bilbao, Spanyolország. pp. 89-90.

A munka szerkezete. A munka egy bevezetőből, három fejezetből áll, amelyek alfejezeteket tartalmaznak, ahol a tudományos kutatás elméleti áttekintése, a szakemberek gyakorlati tapasztalatainak elemzése, valamint következtetések és ajánlások találhatók az adózás területén hatékony megközelítések megvalósításához.

Az első fejezet különösen az adótanácsadás kialakulásának történetét, az adótanácsadás lényegét, célját, kritériumait és elveit, az ukrajnai adótanácsadás szervezeti és jogi alapjait tárja fel.

A második rész az adózók számára az adóhatóságok által végzett adótanácsadás munkaszervezésének és végrehajtásának nyilvánosságra hozatalával, az adózók számára az adó- és illetékszámítási és -fizetési kérdésekben a független szervezetek által végzett adó- és illetékszámítási és -fizetési kérdésekben a munka megszervezésével és végrehajtásával foglalkozik, az adózók számára a munka megszervezése és lebonyolítása az adóbevallás kialakításának és benyújtásának kérdéseiről független szervezetek által.

A harmadik részben az európai országok adótanácsadási, az amerikai adótanácsadás sajátosságait vázoljuk fel, valamint kiemeljük az ukrajnai adótanácsadás fejlesztésének irányait a külföldi tapasztalatok felhasználásával.

A kutatás információs bázisa. A kutatás változatos forrásokon, többek között rendeleteken, tudományos cikkeken, tankönyveken és monográfiákon alapul, amely mélyreható és átfogó tanulmányozást nyújt a témában.

РОЗДІЛ І.
ТЕОРЕТИКО-ІСТОРИЧНІ ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

1.1. Історія формування податкового консультування

Історія формування податкового консультування тісно пов'язана з розвитком податкових систем і законодавства. Вона охоплює період від перших форм податкового адміністрування до сучасних комплексних систем податкових консультацій.

У різні історичні періоди, зміни у податковому законодавстві та економічні умови спричиняли зростання складності податкових систем. Це призвело до підвищення потреби у кваліфікованих податкових консультаціях. Зокрема, утворення нових податків, зміни у ставках податків, та введення нових правил податкового обліку вимагали від суб'єктів господарювання глибшого розуміння податкового законодавства.

З часом, податкове консультування стало не тільки інструментом допомоги у вирішенні податкових питань, але й засобом планування та оптимізації податкових зобов'язань. Це сприяло зростанню професійного сектору податкових консультантів, що пропонують широкий спектр послуг, від базового консультування до комплексного податкового планування.

Перші згадки про податкове консультування вже можна знайти в давньоєгипетській цивілізації, Вавилоні, давньому Римі та Греції. Розглянемо спочатку давньоєгипетську цивілізацію та Вавилон, а далі давній Рим та Грецію [49, с. 3].

Давній Єгипет та Вавилон були одними з перших цивілізацій, які впровадили складні податкові системи. У Давньому Єгипті, особливо за часів стародавніх фараонів, податкова система була суворо регульована. Податки збиралися у вигляді частини врожаю, ремесел або інших ресурсів.

Існують свідчення того, що для збору та адміністрування податків була створена спеціалізована бюрократія, в якій можна було бачити прототип сучасних податкових консультантів [49, с. 13-21].

У Вавилоні, особливо в період правління царя Хаммурапі, був розроблений один з перших кодексів законів, який, серед іншого, регулював податкові питання. Цей кодекс включав правила про оподаткування власності та доходів, а також передбачав покарання за ухилення від сплати податків. Це свідчить про існування організованої системи податкового адміністрування, в рамках якої, ймовірно, функціонували радники або консультанти, які допомагали у вирішенні податкових питань.

У Давньому Римі, податкова система була ще більш розвиненою та складною. Римська імперія мала різноманітні податки, включаючи податки на землю, спадщину, продажі та імпорт. Важливістю та складністю податкової системи можна пояснити наявність у Римі професійних податкових адвокатів (лат. "advocatus"), які представляли інтереси громадян перед податковими органами. Ці адвокати, можливо, виконували функції сучасних податкових консультантів, допомагаючи у вирішенні складних податкових питань та спорів [49, с. 25-30].

У давній Греції також існувала розвинена податкова система, особливо в Афінах. Грецькі поліси збирали податки, які використовувалися для фінансування громадських робіт, армії та інших державних потреб. Хоча доказів прямої наявності професії податкового консультанта в Давній Греції немає, можна припустити, що з огляду на складність податкових систем, особливо в Афінах, існували особи, що надавали консультації з податкових питань. Ці особи, можливо, були частиною інтелектуальної еліти або юридичної професії, що спеціалізувалася на фінансових та юридичних питаннях [49, с. 22-25].

Англію вважають батьківщиною поняття консалтингу, і його сутність визначається як послуги та консультації, що надаються спеціалізованими

консалтинговими компаніями для різних груп стейкхолдерів, включаючи продавців, виробників і покупців. Ці послуги охоплюють широкий спектр питань у сферах економіки, фінансів, права і зовнішньоекономічних відносин. Поняття консалтингу має широкий застосунок, і в той же час може бути уточненим та адаптованим до особливостей ринкової системи, особливо у сфері податкового законодавства.

Саме значення консалтинг має широкий спектр видів послуг, які ми продемонстрували нижче схемі нижче (рис. 1.1.).

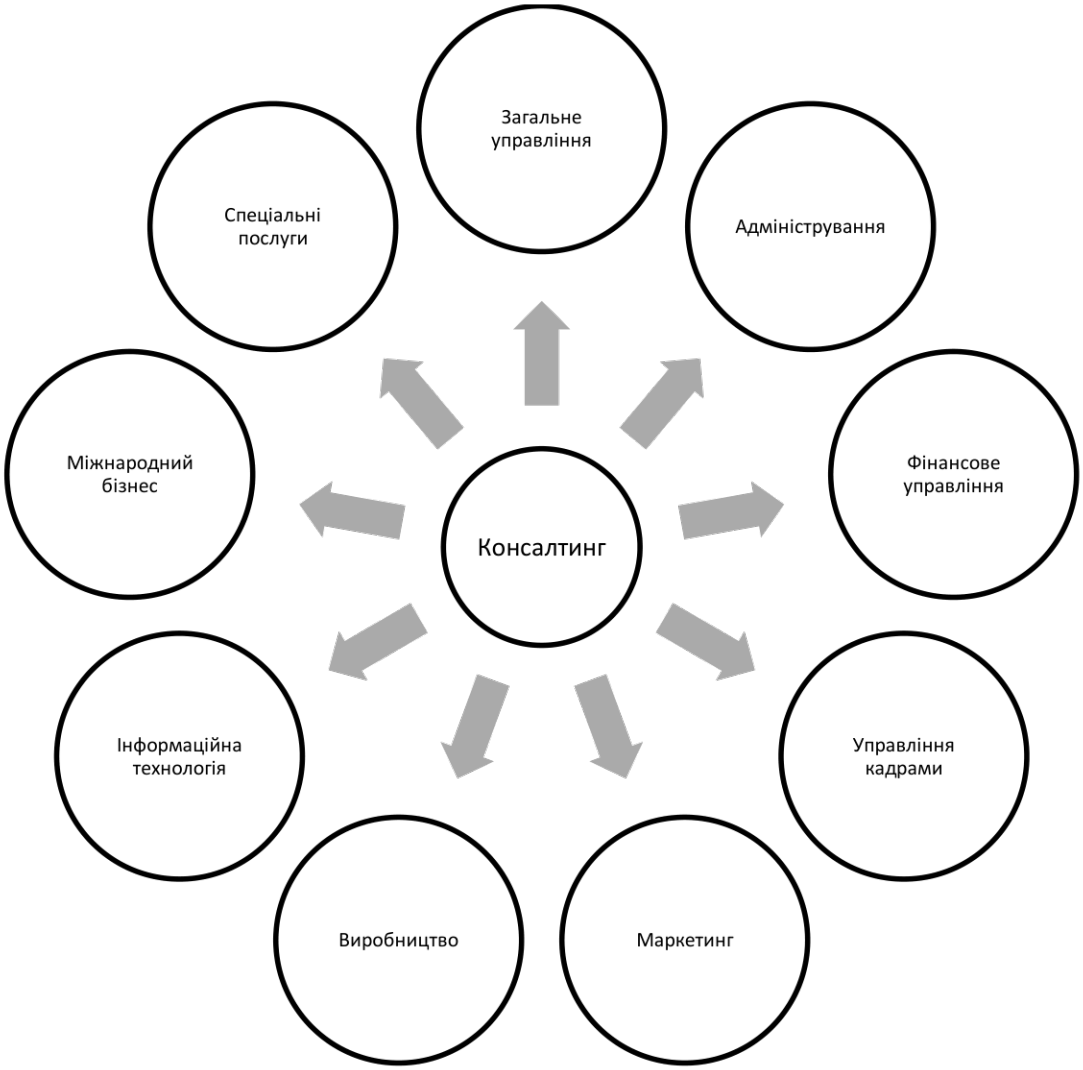

Рис 1.1. Види консалтингових послуг*

**Сформовано на основі* [13]

Починаючи з початку XX століття, коли консультування стало професійною діяльністю, можна виділити три основні покоління . Ці

покоління часто існували паралельно одне з одним, але зауважимо, що на сьогодні практично не існує компаній з першого покоління.

Для першого покоління характерним є визнання консалтингу як нової галузі, що виникла паралельно з розвитком наукового управління. Ця широкомасштабна управлінська діяльність виникла під час другої промислової революції, в другій половині XIX століття. У цей час "видима рука" управлінців займала певну частину функцій, які раніше були відомі як "невидима рука" ринку. Топ-менеджери великих компаній зверталися до зовнішніх консультантів на непостійній основі. Серед таких консультантів були банкіри, рекламні агенти, інженери тощо. З часом ця форма консультування стала дуже вигідною для менеджерів з фінансової точки зору. Таким чином, між 1870 і 1914 роками в США з'явилися перші консалтингові компанії, які активно співпрацювали з підприємствами, зокрема, зі сталеливарними підприємствами та інженерними компаніями. Термін "промислові інженери" використовувався для опису таких консультантів [51, с. 23].

Консалтингові фірми другого покоління, які спеціалізувались на питаннях організації та стратегії, почали з'являтися у 1930-х роках і до 1950-х років які вже здобули лідерську позицію на ринку консультаційних послуг. Поява цих фірм була сприяна змінам у розмірах та структурі підприємств, а також умовами конкуренції. У 1920-х - 1930-х роках, завдяки швидкому зростанню, диверсифікації та збільшенню конкурентного тиску на ринку, деякі американські компанії, такі як "Дженерал Моторс" ("General Motors") і "ДюПонт" ("DuPont"), прийняли децентралізовані організаційні структури з відносно автономними філіями, які були контрольовані та координовані центральним корпоративним офісом. Ця структура стала відомою як мультидивізійна або М-форма [32, с. 59].

Однією з особливостей консалтингу третього покоління є великі розміри консалтингових компаній, що призводить до численних проблем,

пов'язаних з їх домінуванням на ринку та організацією та управлінням такими мегаконсалтинговими фірмами [51, с. 22].

Огляд праць за обраною проблемою дослідження дозволяє зрозуміти, як проблема або тема дослідження розвивалася та змінювалася з часом, які напрямки досліджень були актуальними раніше та в яких аспектах відбулися зміни, допомагає визначити невивчені аспекти або проблеми в обраній темі, що може виявитися основою для нових досліджень або напрямків розвитку.

Шляхом огляду праць, дослідник може ідентифікувати нові теоретичні підходи, методи чи концепції, які можуть бути застосовані до вирішення обраної проблеми, підтримати або спростувати гіпотези. Аналіз попередніх досліджень допоможе виявити підтвердження або спростування певних гіпотез та теорій, що були раніше запропоновані в цій області. А також надає фундаментальні знання та контекст для нового дослідження, допомагає сформулювати більш точне та обґрунтоване питання або гіпотезу для подальшої роботи. . В таблиці 1.1 та 1.2 здійснено огляд праць за обраною проблемою податкового консультування суб’єктів господарювання:

Таблиця 1.1

Огляд праць за обраною проблемою дослідження

№	Автор	Назва праці
1	Брояков Сергій [7]	Ґенеза розвитку податкових консультацій крізь призму історичної ретроспективи
2	Жук Остап [14]	Загальна характеристика податкових консультацій
3	Маринів Наталія [24]	Актуальні проблеми податкових консультацій та шляхи їх вирішення
4	Брояков Сергій [9]	Система принципів податкового консультування
5	Ожибко Михайло [26]	Світовий досвід надання податкових консультацій
6	Подольська Анастасія [30]	Тенденції діджиталізації податкових процедур та їх вплив на методи здійснення податкового контролю
7	Ткачик Ф. П.[40]	Соціокультурні тенденції розвитку податкового консультування в Україні
8	Швайко М.В.[45]	Сутність відносин податкових органів та податкового консультанта
9	Клюкач Наталія [21]	Теоретико-методичні аспекти податкового консультування в Україні

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
10	Янушевич Я. В.[48]	Особливості функціонування інформаційно-довідкового департаменту державної податкової служби України у структурі інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування
11	Лоскоріх Габріелла [23]	Особливості професії податкового консультанта в Угорщині
12	Безпалько І. Р.[4]	Податкове консультування в Німеччині: досвід для України
13	Бочуля Тетяна Коробкіна Ірина [6]	Податкове консультування
14	Швець К.І. [46]	Система податкового консультування в Україні на основі європейської моделі
15	Тучак Тетяна Богдан Святослав [43]	Концептуальні засади становлення та функціонування інституту податкового консультування
16	Тучак Тетяна Крутень Христина [44]	Європейська модель функціонування системи податкового консультування
17	Титенко Лариса Богдан Святослав [38]	Обліково-інформаційне забезпечення управління ризиками податкового консультування
18	Ткаченко Віталіна Таращенко Володимир [39]	Становлення податкового консультування як повноцінної ланки системи податкових правовідносин
19	Станіславчук Катерина [37]	Податкове консультування у вітчизняній практиці: особливості становлення та перспективи розвитку
20	Прокопенко Ірина Сальніченко Вікторія [34]	Роль та значення податкового консультування в Україні в сучасних умовах

**Сформовано автором*

У ряді наукових досліджень податкового консультування в Україні та закордоном виявлено багатогранність аспектів цієї сфери. Автори ретельно досліджують сутність та тенденції розвитку цього інституту, визначають його організаційно-правові аспекти в контексті національних систем. Роботи аналізують і встановлюють психологічні та соціальні компоненти податкової поведінки, зокрема, як у податкових органах, так і серед платників податків.

В таблиця 1.2 наведена інформація щодо праць , за темою дослідження:

Таблиця 1.2

Огляд праць відповідно за обраною проблемою дослідження

№	Автор назва	Коротка анотація
1	Панура Ю.В. Податкове консультування в зарубіжних країнах: досвід для України [27]	У статті висвітлено досвід вибраних країн світу з питань розвитку інституту податкового консультування. З'ясовано, що процес формування ринку фінансового консалтингу підлягає групуванню та має типові риси. Вказано, що податкове консультування в Україні має спільні ознаки розвитку із групою країн, що не мають законодавчого регулювання таких процедур. З'ясовано, що перевагами державного регулювання ринку податкового консалтингу є те, що права замовників послуг з податкового консультування захищені законодавством.
2	Біліченко А.П. Податкове консультування як напрям підвищення рівня податкової культури в Україні [5]	У статті окреслено систему принципів податкового права, яка складається із прямо закріплених та непрямо закріплених принципів. Надано характеристику таким типам моделей податкових консультацій як експертна, проектна, процесна та навчальна. Встановлено низку невирішених проблем щодо подальшої розбудови інституту податкового консультування в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення та вдосконалення.
3	Брояков С.В. Податкові консультації в механізмі податкового адміністрування [8]	Дисертаційна робота присвячена встановленню правової природи податкових консультацій як одного з елементів механізму податкового адміністрування. Зазначено про інституційну оформленість податкового консультування. Податкове консультування визначається як самостійний інститут податкового права. Це обумовлюється достатнім нормативно регламентаційним потенціалом податкового консультування задля того, щоб бути виокремленим у самостійний податково-правовий інститут.
4	Кононенко Л.В. Податкові консультації як метод вдосконалення управління податковими зобов'язаннями малих підприємств [22]	Досліджено особливості застосування інструменти на кожному етапі реалізації концепції управління податковими зобов'язаннями суб'єкта господарювання, які дають змогу економити кошти та збільшувати прибутки підприємства. З'ясовані основні складники концепції управління податковими зобов'язаннями. Доведено, що управління податковими зобов'язаннями малих підприємств доцільно реалізувати через залучення консалтингових фірм, а управління їх фінансовими потоками – через створення єдиного фінансового центру, який дозволив би залучати та розподіляти фінансові ресурси, управляти витратами, включаючи витрати на виконання податкових зобов'язань.
5	Іванишина О.С. Податкове консультування великих платників податків [16]	У статті розкрито специфіку податкового консультування великих платників як важливої складової процесу супроводження. Здійснено оцінювання ефективності податкового консультування великих платників податків податковими органами. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення порядку надання податкових консультацій. Доведено важливість партнерських взаємовідносин між контролюючими органами та платниками податків.

**Сформовано автором*

Записи в таблиці відображають різноманітні аспекти податкового консультування та його вплив на управління податковими зобов'язаннями в Україні:

Панура Ю.В. - визначено спільні ознаки розвитку податкового консультування в Україні та інших країнах, а також вказано на потребу у законодавчому врегулюванні цієї сфери [27].

Біліченко А.П. - окреслено систему принципів податкового права, моделі податкових консультацій та невирішені проблеми в розвитку цієї сфери [6].

Брояков С.В. - досліджено механізми управління податковими зобов'язаннями, рекомендуючи залучення консалтингових фірм та створення фінансового центру для оптимізації фінансових потоків підприємства [9].

Іванишина О.С. - проведено аналіз специфіки консультування великих платників, надано оцінку ефективності цієї діяльності та висунуто пропозиції щодо поліпшення порядку надання податкових консультацій [16].

Кожна робота вносить свій вклад у розуміння та розвиток сфери податкового консультування та управління податковими зобов'язаннями в Україні.

Фаховий податковий консалтинг спроможний створити індивідуальну систему, яка враховує унікальні риси конкретного підприємства і особливості його галузі. Ця послуга є комплексною і включає в себе.:

- детальний аналіз усіх напрямків господарської діяльності;
- оцінку застосовуваних систем оподаткування, їх сумісність;
- перевірку обґрунтованості вибору форми обліку;
- вивчення загального руху матеріальних цінностей і грошей в організації;
- перевірку достовірності, повноти звітності;
- побудова чіткої системи фінансових потоків;
- опрацювання схем залучення капіталу, його ефективного

використання;

- виявлення проблем і пошук шляхів їх подолання [29].

Послуга податкового консалтингу спрямована на створення легальних стратегій для зменшення фіскального навантаження і керування ризиками. Ця послуга базується на законодавстві, нормативних актах виконавчих органів і судовій практиці.

1.2. Сутність, мета, критерії та принципи податкового консультування

Поняття «податкове консультування» з'явилося не так давно. Його почали використовувати у 60-х роках минулого століття через численні зміни у податковому законодавству.

Недосконалість податкового законодавства створює значні перепони як для українських, так і для іноземних компаній, працюючих на внутрішньому ринку. Тому податкове консультування набуває все більшої актуальності. Формування ефективних взаємин держави і платників податків вважається важливою складовою частиною податкової політики [6, с 3].

За допомогою наукометричної бази даних Національної бібліотеки України імені В. Вернадського було проведено огляд каталогів авторефератів дисертацій. Цей огляд допомагає систематично аналізувати дисертаційні роботи, які опубліковані у вигляді авторефератів у спеціальних каталогах або базах даних. Такий аналіз є важливою частиною підготовки до наукового дослідження і може бути важливим етапом для податкового консультування, оскільки надає доступ до актуальних наукових джерел та допомагає в оцінці наукової новизни. В таблиці 1.3 висвітлено інформацію, яка була зібрана під час огляду наукової новизни за каталогами авторефератів дисертацій щодо об'єкта дослідження, а саме податкового консультування:

Таблиця 1.3

Огляд наукової новизна за каталогами авторефератів дисертацій щодо об'єкта дослідження

Автор дисертації, тема, рік,	НАУКОВА НОВИЗНА		
	Вперше	**Удосконалено**	**Набуло подальшого розвитку**
Панура Ю. В. Податкове консультування в зарубіжних країнах: досвід для України 2019 рік [27]	Вперше зазначено, що інститут податкового консультування у Європі є значущою складовою, яка має великий вплив на ефективність податкової системи та процесу адміністрування податків та платежів.	Удосконалено розуміння ролі податкового консультанта як посередника між платниками податків та податковими органами, що має завдання спростити оподаткування та захищати інтереси клієнтів у податкових справах.	Набуло подальшого розвитку розуміння важливості якісного податкового консультування у підвищенні ефективності стягнення податків.
Біліченко А. П. Податкове консультування як напрям підвищення рівня податкової культури в Україні 2022 рік [5]	Розглянуто значення податкового консультування як одного із шляхів підвищення рівня податкової культури. Мета податкового консультування зосереджена на підготовці кваліфікованих фахівців для надання ефективних податкових консультацій.	Відомості про систему принципів податкового права були розширені, у тому числі із зазначенням прямих та непрямих принципів. До категорії принципів було включено також принципи, які регулюються конкретними статтями Податкового кодексу України.	Набуло подальшого розвитку розуміння моделей податкових консультацій, таких як експертна, проектна, процесна та навчальна, разом з перевагами та недоліками кожної моделі.
Іванишина О. С. Податкове консультування великих платників податків 2018 рік [16]	Здійснено аналіз сутності та значення консультаційно-роз'яснювальної роботи податкових органів України як складової адміністрування податків.	Удосконалено розуміння специфіки податкового консультування великих платників як важливого елемента їхнього супроводу.	Набуло подальшого розвитку оцінювання ефективності податкового консультування великих платників податків податковими органами та висунення пропозицій щодо покращення цього процесу.

Продовження таблиці 1.3

1	2	3	4
Кононенко Л. В. Податкові консультації як метод вдосконалення управління податковими зобов’язаннями малих підприємств 2022 рік [22]	Вперше визначено, що у більшості українських підприємств недостатньо ефективно управляють податковими зобов'язаннями через відсутність орієнтованих на практичне використання інструментів для цього.	Удосконалено розуміння про необхідність управління податковими зобов'язаннями малих підприємств через консультації та впровадження інструментів та методів управління податками.	Набуло подальшого розвитку розуміння процесів управління податковими зобов'язаннями на різних рівнях підприємств з різними організаційними структурами.
Ізмайлов Я. О. Шляхи вирішення проблем податкового консультування в Україні з використанням досвіду зарубіжних країн 2020 рік [17]	Зазначено, що податкове консультування є видом професійної діяльності щодо надання замовнику на оплачуваних засадах послуг, сприяння належному виконанню платниками податків і зборів, податковими агентами та іншими особами обов'язків, передбачених законодавством про податки та збори.	Удосконалено розуміння процесів організації податкового консультування через аналіз досвіду країн Європейського Союзу, де практично всі аспекти цієї діяльності законодавчо регульовані та це є важливою частиною ділової інфраструктури.	Набуло подальшого розвитку розуміння процесів інституту податкового консультування в Європі та його представлення двома професійними організаціями: Європейською Конфедерацією податкових консультантів та Європейською федерацією податкових радників, які об'єднують значну кількість фахівців з більш ніж 30 країн.

**Сформовано автором*

У результаті проведеного аналізу виявлено значний прогрес у розумінні та визначенні ключових аспектів податкового консультування в Україні та Європі. Було систематизовано та уточнено роль податкового консультанта, яка полягає у спрощенні оподаткування, захисті інтересів платників податків, а також впливі на ефективність стягнення податків.

За думкою деяких дослідників, таких як Р. Буссе, який має ступінь доктора економічних наук, основа податкового консультування однакова для всіх і включає надання консультативних послуг клієнтам у рамках податкової системи [11].

У перекладі з латинської мови, термін "консультування" означає проведення наради або надання порад (від латинського "consultans" - радник). Один з видатних міжнародних фахівців, доктор Арлена Скотт, розглядає консультування як специфічний спосіб допомоги у вирішенні питань, пов'язаних із змістом, процесом прийняття рішень або структурою завдання (або низкою завдань). У цьому процесі консультант не виконує завдання самостійно, а лише надає допомогу в його виконанні [36].

Важливо відзначити, що податкове консультування є сферою, яка постійно розвивається і адаптується до змін в податковому законодавстві та бізнес-середовищі, сприяючи оптимізації податкових обов'язків та підтримці фінансової стабільності клієнтів.

Професор Гарвардської школи бізнесу, Ларрі Грейнер, розглядає консультування як окремий професійний сервіс та підкреслює важливість відповідності вимогам, які повинні бути враховані при наданні цих послуг. У цьому контексті, вчений зауважує, що управлінське консультування - це комплексні послуги, які надаються кваліфікованими фахівцями з відповідною освітою, які об'єктивно та незалежно допомагають клієнту виявити та проаналізувати проблеми в їхній організації і рекомендують шляхи їх вирішення [12].

У Податковому кодексі України термін "податкове консультування" означає допомогу, надавану контролюючим органом конкретному платнику податків у відношенні до практичного використання конкретної норми закону або нормативно-правового акта, що стосується процедур нарахування та сплати податків та зборів, контроль за якими покладено на такий контролюючий орган [28].

Завдання податкового консалтингу полягає у наданні підприємствам та громадянам компетентної інформації та порад з податкових питань для оптимізації податкових обов'язків, мінімізації ризиків та виконання законодавства, таблиця 1.4:

Таблиця 1.4

Завдання об'єкта дослідження, шляхи їх вирішення та висновки

№ з/п	Завдання дослідження	Вирішення завдання	Висновок (досягнуті результати, щодо вирішення завдання)
1	Характеристика теоретико-правових аспектів інституту податкових консультацій	Ретельне дослідження правового середовища, яке визначає функціонування інституту податкових консультацій. Розроблення рекомендацій щодо поліпшення законодавства, зниження витрат на консультації та створення системи підтримки для платників податків.	Аналіз теоретико-правових аспектів інституту податкових консультацій дозволив отримати глибоке розуміння фундаментальних принципів та основних аспектів функціонування цього інституту в Україні. Виявлені теоретичні аспекти підкреслюють необхідність подальшої розробки та модернізації правового поля, спрямованого на покращення механізмів податкових консультацій для підвищення їх ефективності та доступності для користувачів.
2	Оцінка ефективності	Вивчення результативності та ефективності існуючої системи податкового консультування. Проведення опитувань, анкетування фахівців та підприємців для оцінки дієвості поточної системи.	Оцінка ефективності податкових консультацій підкреслює необхідність системного підходу. Позитивні аспекти підтримують платників податків у їхній податковій стратегії, але виявлені недоліки потребують уваги та вдосконалення для більшої ефективності та користі від консультацій..
3	Визначення проблемних аспектів	Виявлення основних проблем та перешкод у розвитку інституту податкового консультування в Україні. Проведення фокус-груп, співбесід, а також вивчення статистичних даних та аналіз експертних оцінок.	Виявлені проблемні аспекти в сфері податкового консультування свідчать про необхідність системних та комплексних заходів для вдосконалення цього інституту. Ретельний аналіз дозволяє визначити сфери, де потрібне удосконалення, для підвищення якості консультацій та оптимізації податкових процесів для платників податків.
4	Аналіз використання технологій	Дослідження можливостей та переваг використання сучасних технологій у сфері податкового консультування. Вивчення існуючих програмних засобів, тестування нових технологій та використання методів інформаційного аналізу.	Сучасні технології у податковому консультуванні в Україні потребують вдосконалення та розвитку для покращення доступності, швидкості та якості консультацій для підприємств і більш ефективного управління податковими питаннями.

Продовження таблиці 1.4

1	2	3	4
5	Оцінка впливу на бізнес	Вивчення впливу податкового консультування на ефективність бізнесу та його розвиток. Проведення кейс-стаді, фінансових аналізів та порівняльних досліджень показників ефективності.	Результати оцінки показали, що надання професійних податкових консультацій має значний вплив на бізнесову діяльність. Ефективне консультування сприяє підвищенню фінансової стабільності, зменшенню ризиків інвестування, а також сприяє оптимізації оподаткування та уникненню можливих податкових проблем у майбутньому.
6	Розробка стратегій поліпшення	Формулювання пропозицій щодо вдосконалення законодавства та методів податкового консультування. Створення експертних груп для формулювання конкретних пропозицій щодо змін та удосконалень.	У процесі розробки стратегій поліпшення податкового консультування виявлено, що залучення новітніх технологій, створення більш доступних платформ для консультацій та навчання, а також встановлення стандартів та керівництва є ключовими компонентами для оптимізації якості послуг і підвищення ефективності роботи податкових консультантів.
7	Порівняльний аналіз	Порівняння інституту податкового консультування в Україні з міжнародними практиками та кращими світовими стандартами. Використання методів міжнародного порівняння, а також проведення експертних оцінок та підготовка аналітичних звітів.	Проведений порівняльний аналіз податкового консультування у світі виявив ключові відмінності у підходах до законодавства, рівні доступності та якості послуг, а також ступінь використання сучасних технологій та виявив кілька областей, де Україна може вдосконалити свій підхід до податкового консультування, зокрема, в удосконаленні нормативно-правової бази та підвищенні якості консультаційних послуг для бізнесу.
8	Створення рекомендацій	Розробка конкретних рекомендацій для поліпшення системи податкового консультування та збільшення його доступності для різних суб'єктів господарювання. Формування конкретних списків рекомендацій з урахуванням результатів проведеного аналізу.	Створення списку рекомендацій або стратегій, які можуть поліпшити ситуацію в області податкового консультування, такі як законодавчі зміни, впровадження нових методик чи інструментів, підвищення ефективності послуг тощо.

**Сформовано автором*

Ця таблиця представляє обширний аналіз різних аспектів та завдань, пов'язаних із податковим консультуванням в Україні. Результати

дослідження розкривають глибоке розуміння проблем, визначають потенційні шляхи вдосконалення та надають конкретні рекомендації для поліпшення системи податкового консультування.

Розглядаючи сферу податкового консультування, важливо акцентувати увагу на його фундаментальних принципах, які є ключовими для успішної роботи податкових консультантів:

1. Знання та досвід - цей аспект передбачає здатність використовувати отриману інформацію під час роботи з різними підприємствами та громадянами, а також постійно оновлювати її шляхом слідкування за змінами в податковому законодавстві та передбаченням майбутніх змін. Це вимагає поєднання теорії та практики, а також дотримання діючого та майбутнього податкового законодавства.

2. Об'єктивність - цей принцип підтримує прийняття конкретних рішень і дій на підставі комплексного аналізу ситуації, уникаючи упередженості, подвійних стандартів та надмірної інформації.

3. Надійність та відповідальність - цей аспект ґрунтується на підтвердженні довіри клієнта шляхом повного і якісного виконання всіх обов'язків, які взято на себе податковим консультантом, і на виявленні пріоритету інтересів клієнта над власними.

4. Конфіденційність - цей принцип вимагає збереження конфіденційності щодо отриманої від клієнта інформації, включаючи нерозголошення будь-яких відомостей без попередньої згоди клієнта, за винятком випадків, передбачених законом.

5. Економічна результативність - цей аспект передбачає здатність податкового консультанта запропонувати економічно вигідні рішення для клієнта і отримати адекватну оплату за свій час і зусилля [42, с.21-25].

Нам слід розглянути що розуміють під принципами податкового консультування. Це є важливою основою для ефективної роботи податкових консультантів та забезпечення довіри між ними і клієнтами. Вони включають

в себе основні аспекти, такі як знання та досвід, об'єктивність, надійність та відповідальність, конфіденційність і економічна результативність.

Основні принципи податкового консультування відображено на наступному малюнку (рис. 1.2).

Рис 1.2. Принципи податкового консультування

**Сформовано на основі [6, с.12-13]*

Розглянемо детальніше зміст та наповнення принципів податкового консультування:

- принцип **об'єктивності та неупередженості** передбачає, що консультант повинен надавати аналіз, поради та рекомендації, які точно відображають реальну ситуацію і будуються на основі безстороннього підходу, уникаючи будь-якого впливу особистих інтересів. Відхилення від цього принципу може бути спричинено інформаційними факторами або конфліктом інтересів;

- принцип **незалежності** в податковому консультуванні визначається рівнем впливу зовнішніх осіб і ступенем включення консультанта в різні відносини, включаючи людські та організаційно-виробничі відносини. Важливо зауважити, що цей принцип не передбачає повного відсутності відносин, але вимагає, щоб поради та висновки консультанта були незалежними від впливу таких відносин. Відкриття конфіденційної інформації клієнтів, наприклад, публікація не вважається порушенням професійних стандартів, якщо отримано згоду клієнта з урахуванням інтересів всіх зацікавлених сторін або якщо це передбачено законом або судовим рішенням. Конфіденційність інформації регулюється угодою про надання консультаційних послуг і додатковою угодою про конфіденційність;

- **законність -** у сучасній Україні відсутні нормативні акти, які б регулювали спеціальні умови для провадження податкового консультування, такі як ліцензування чи сертифікація цієї діяльності. Тому державний контроль за змістом податкових консультацій ускладнено. Ця ситуація має потенціал порушити права і законні інтереси платників податків-клієнтів і сприяти можливим порушенням податкового законодавства. Податковий консультант повинен чітко розуміти різницю між законними консультаціями та незаконними діями, які виходять за межі закону;

- принцип **пріоритету** інтересів клієнта передбачає, що податковий консультант завжди ставить інтереси своїх поточних і минулих клієнтів на перше місце і надає послуги чесно, з високою кваліфікацією і незалежністю. Податковий консультант повинен уникати будь-яких можливих конфліктів інтересів, які можуть виникнути через рекомендації, запропоновані третіми сторонами клієнтові, без повідомлення і згоди самого клієнта. При цьому важливо забезпечити, щоб особисті інтереси консультанта не впливали на об'єктивність виконання завдання;

- встановлення **довіри** є процесом, і важливо, щоб цей процес відповідав очікуванням. Можна виділити два рівні довіри до податкового консультанта:

особистий рівень - довіра до конкретного консультанта, його компетентності, чесності і незалежності та корпоративний рівень - довіра до податкової консультації, яку представляє консультант в цілому;

- принцип **сумлінності** передбачає, що податковий консультант має гарантувати повноту і якість надання своїх послуг, проявляти професійну компетентність і уважно враховувати можливі конфлікти інтересів;
- **професійна компетентність** означає, що податковий консультант повинен мати не лише технічну експертизу, але і вищі стандарти професійної поведінки та відповідні особисті якості. Виконуючи свої обов'язки, він повинен дотримуватися встановлених професійних та технічних стандартів, а також бути переконаним у здатності клієнта засвоїти поради та застосовувати їх. Податковий консультант також повинен відкрито повідомляти клієнтів про будь-які сумніви, які виникають щодо можливості успішного використання наданих рекомендацій;
- **облік конфлікту інтересів** – можна розділити на кілька основних типів:
    - Конфлікт інтересів між клієнтом та професійною спільнотою консультанта.
    - Конфлікт між інтересами різних клієнтів, які обслуговує один консультант.
    - Конфлікт між особистими інтересами клієнта та інтересами самого консультанта.

Консультант повинен робити все можливе, щоб уникнути конфлікту інтересів і в разі його виникнення негайно вирішувати його. [6, с.12-13].

З вище наведеної інформації можемо зробити наступне твердження, що принципи податкового консультування включають в себе об'єктивність і неупередженість, незалежність, законність, пріоритет інтересів клієнта, довіру, сумлінність, професійну компетентність і облік конфлікту інтересів. Об'єктивність передбачає надання консультацій, які відображають реальний

стан справ та є незалежними від особистих інтересів. Незалежність вимагає впливу на консультанта зовнішніх осіб та відносин, що можуть впливати на його об'єктивність. Законність передбачає дотримання законів і етичних норм у податковому консультуванні. Пріоритет інтересів клієнта означає ставлення інтересів клієнта вище власних. Довіра побудована на виправданні очікувань і може бути особистою або корпоративною. Сумлінність включає в себе повноту та якість надання послуг та врахування конфлікту інтересів. Професійна компетентність передбачає виконання обов'язків згідно з високими стандартами. Облік конфлікту інтересів вимагає вирішення конфліктних ситуацій між інтересами клієнта і консультанта.

1.3. Організаційно-правові основи податкового консультування в Україні

В Україні податкове консультування займає важливе місце у системі податкових відносин. Ця діяльність включає надання професійних порад і рекомендацій стосовно податкового законодавства, що є ключовим для забезпечення правильного та ефективного оподаткування.

Дослідження категорії (поняття) в розрізі джерел інформації — це процес аналізу та розгляду концепцій або понять з використанням різноманітних джерел інформації які наведено в таблиці 1.5. Це дозволяє отримати більш повне та об'єктивне розуміння певних понять чи категорій.

Таблиця 1.5

Дослідження категорії (поняття) в розрізі джерел інформації

№ з/п	Автор, вихідні дані	Категорія, поняття досліджуваного об’єкта
Нормативно-правові акти		
1	Податковий кодекс України	Основний законодавчий акт, що регулює систему оподаткування в Україні.
2	Закони та постанови в галузі податків	Додаткові законодавчі акти, які регулюють певні аспекти податкової системи.
Нормативно-правові акти зарубіжні		
3	Податкові кодекси та законодавство інших країн	Дослідження нормативних актів інших країн для порівняння та аналізу податкових систем.

Продовження таблиці 1.5

1	2	3
Зарубіжні фахові видання		
4	Журнал "International Tax Review"	Міжнародне видання, яке аналізує світові тенденції та інновації в галузі оподаткування.
5	"Tax Notes International"	Публікації з податкового права, які висвітлюють проблеми та нововведення у світі.
Вітчизняні фахові видання		
6	"Податки та бухгалтерський облік"	Журнал, який аналізує актуальні питання у сфері податків та бухгалтерського обліку в Україні.
7	"Податкова політика та практика"	Науково-практичний журнал, який присвячений аналізу податкової політики в Україні.
Довідникові видання		
8	"Податковий кодекс України. Коментар"	Довідкове видання, яке надає інтерпретацію окремих положень Податкового кодексу.
9	"Податки та збори: довідник"	Книга, яка містить інформацію про податкові ставки, процедури та зобов'язання в Україні.

**Сформовано автором*

Податкове консультування в Україні регулюється переважно Податковим кодексом України, де чітко визначені правила та процедури для платників податків. Також, не менш значну роль відіграють постанови та накази органів державної служби та різноманітні державні договори.

Нам слід коротко і чітко роз’яснити, хто і за що відповідає:

- **Податковий кодекс України**: Цей акт є основним законодавчим актом, який регулює систему оподаткування в Україні. Він містить важливі норми щодо розрахунку, обліку та сплати податків і зборів.

- **Постанови Кабінету Міністрів України**: Кабінет Міністрів України видає постанови, які містять важливі норми та правила щодо застосування Податкового кодексу та інших законодавчих актів у сфері оподаткування.

- **Накази Державної податкової служби України**: Державна податкова служба України видає накази, які містять інструкції та роз'яснення щодо практичної реалізації податкових законів.

- **Міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування**: Україна має угоди про уникнення подвійного оподаткування з багатьма

країнами. Ці договори встановлюють правила оподаткування доходів, отриманих міжнародними суб'єктами.

Ці нормативні акти встановлюють правила та обмеження для підприємств і податкових консультантів у сфері оподаткування в Україні. Важливо розуміти ці правила та дотримуватися їх, щоб уникнути порушень та конфліктів з податковими органами.

Створення інституту податкового консультування в Україні проходило через кілька стадій у своєму розвитку. Перший етап включав у себе створення Спілки податкових консультантів України у липні 2001 року, а також ініціативу з боку Спілки щодо визнання Міністерством праці України професії "Консультант з податків і зборів". Другий етап характеризувався зусиллями Спілки податкових консультантів у створенні та поданні до Верховної Ради України проекту Закону України "Про податкове консультування в Україні" у липні 2008 року (№ 2745). На третьому етапі виникають виклики у розвитку податкового консультування через відсутність чіткого правового регулювання в країні. Ця ситуація призводить до ряду проблем щодо подальшого розвитку інституту консультування в Україні. У порівнянні з іншими країнами, де законодавство визнає важливість податкового консультування і встановлює жорсткі вимоги до отримання статусу податкового консультанта, в Україні спеціаліст, який бажає займатися цією сферою, має пройти складний процес підтвердження своєї кваліфікації та професійної придатності [3].

Законопроект «Про податкове консультування в Україні» [33] встановлює рамки для діяльності податкового консультування, уточнюючи ключові терміни та визначаючи роль податкових консультантів. Він розкриває сутність таких понять, як «податкове консультування», «висновок з податкового консультування», «податковий консультант», встановлюючи їхні відповідальності та права. Законопроект має на меті висвітлення цієї діяльності як окремого виду професійної роботи, яка полягає у наданні

послуг з питань оподаткування на оплачуваній основі особам, які потребують консультацій. Головною метою цього виду діяльності є сприяння належному виконанню обов'язків щодо податків і зборів платниками, податковими агентами та іншими особами відповідно до законодавства про оподаткування [33].

У документі окреслені повноваження кваліфікаційної комісії податкових консультантів України та визначено підстави для проведення податкового консультування. Також, він тлумачить права та обов’язки податкового консультанта, забезпечуючи їх дотримання професійної таємниці.

Законопроект встановлює норми та правила податкового консультування, а також окреслює права та обов’язки юридичних та фізичних осіб, які укладають угоду з надання послуг з податкового консультування. У документі зазначено повноваження громадської організації податкових консультантів України та визначено підстави припинення чинності кваліфікаційного сертифікату податкового консультанта [33].

На закінчення, законопроект наголошує на відповідальності податкових консультантів та їх фірм, а також на необхідності страхування під час надання послуг з податкового консультування, що забезпечує додатковий рівень захисту та надійності в галузі [33].

Важливо відзначити, що це визначення спрямоване на відокремлення податкового консультування як окремої сфери діяльності та підкреслення важливості дотримання податкових правил. Проте воно також має свої обмеження та проблеми, які вимагають належного врегулювання. Зокрема, це визначення є загальним і не надає гарантій для замовників послуг податкових консультантів, і воно не передбачає захисту їхніх інтересів.

Ткачика Ф.П. вважає доцільним визначити податкове консультування як форму професійної діяльності, орієнтовану на співпрацю між фахівцем у

справах оподаткування та клієнтом з метою вирішення різних аспектів податкової політики. Ця діяльність передбачає аналіз і пошук оптимальних рішень та гарантує їх законність у відповідності до чинного законодавства [41, с. 160].

У різних країнах існують різні критерії та вимоги щодо кваліфікації осіб, які бажають працювати у сфері податкового консультування. Україна не є винятком і встановлює свої умови для отримання статусу податкового консультанта відповідно до вимог двох основних організацій: Спілки податкових консультантів України та Палати податкових консультантів України.

Згідно з положеннями Спілки податкових консультантів України, особи, які бажають отримати статус податкового консультанта, повинні відповідати таким критеріям:

- Мають вищу освіту.
- Мають не менше трьох років робочого стажу у відповідній сфері, як фахівці з економіки або юриспруденції [31].

У свою чергою, Палата податкових консультантів України встановлює інші вимоги для тих, хто бажає стати податковими радниками. Ці вимоги включають:

- Вищу освіту в галузі економіки, права або технічних наук.
- Знання англійської мови на середньому рівні.
- Вміння комунікувати та вирішувати конфліктні ситуації.
- Аналітичні навички.
- Відсутність фінансових зобов'язань і неоплачених прострочених кредитів.
- Відсутність судимості [47].

Ці умови визначають вимоги до кваліфікації в Україні для податкових консультантів та податкових радників і відрізняються від однієї організації до іншої.

1.4. Роль податкового консультування у формуванні відносин між державою та суспільством

У сучасному світі оподаткування є однією з основних функцій держави, що дозволяє забезпечувати соціальні та економічні потреби суспільства. Податки і збори становлять значну частину доходів державного бюджету і використовуються для фінансування різноманітних галузей, включаючи освіту, охорону здоров'я, інфраструктуру та інші суспільні послуги. Однак виконання податкових обов'язків та дотримання податкового законодавства може бути складним завданням для підприємств і громадян.

У цьому контексті роль податкового консультування набуває особливого значення. Податкові консультанти виступають як посередники між державою і суспільством, допомагаючи платникам податків ефективно виконувати свої податкові обов'язки та дотримуватися законодавства. Дана робота досліджує роль податкового консультування у формуванні відносин між державою та суспільством та важливість цього процесу для стабільного функціонування податкової системи та економіки загалом [6, с. 37].

Податкове консультування є важливою складовою системи оподаткування, оскільки воно сприяє правильному функціонуванню податкової системи та дотриманню законодавства. Ця послуга надається спеціалізованими фахівцями, які мають глибокі знання в області податків та зборів.

Податкові консультанти працюють як індивідуальні фахівці, так і консалтингові компанії, що спеціалізуються на різних аспектах оподаткування. Вони допомагають клієнтам розуміти складність податкового законодавства, розробляють податкові стратегії та надають конкретні поради щодо оптимізації податкового навантаження.

Завдяки послузі податкового консультування, платники податків можуть бути впевнені, що вони дотримуються всіх податкових обов'язків і

максимально використовують можливості для зменшення своєї податкової відповідальності.

Ця послуга є важливою не лише для бізнесу, але й для фізичних осіб, які також повинні відповідати перед податковими органами. Таким чином, податкове консультування допомагає створити ефективний механізм взаємодії між державою і суспільством у сфері оподаткування.

Податкові консультанти надають клієнтам необхідну інформацію щодо змін у податковому законодавстві та допомагають адаптувати їх бізнес-стратегії відповідно до нових вимог. Це особливо важливо в умовах постійної зміни податкових правил та регулювань [6, с. 84].

Таким чином, роль податкових консультантів полягає у забезпеченні дотримання платниками податків законодавства та уникненні порушень, що можуть призвести до податкових санкцій. Ця функція є важливою для забезпечення стабільності та ефективності податкової системи та відносин між державою та суспільством.

Податкові консультанти виступають в ролі захисників інтересів своїх клієнтів у взаємодії з податковими органами. Ця функція надає клієнтам певну гарантію та захист від можливих негативних наслідків податкових перевірок, а також сприяє вирішенню спірних питань [6, с. 85].

Коли платники податків стикаються з податковими аудитами або конфліктами з податковими органами, податкові консультанти представляють їхні інтереси перед органами влади. Вони відстоюють права та позиції клієнтів, а також надають необхідні аргументи та докази для вирішення спорів.

Податкові консультанти також допомагають клієнтам у підготовці та поданні податкових декларацій та звітності, забезпечуючи їхню відповідність податковому законодавству. Вони ведуть переговори з податковими органами щодо можливих умов погашення податкового боргу або штрафів.

Таким чином, роль податкових консультантів у захисті інтересів клієнтів перед податковими органами є критично важливою для забезпечення справедливості та ефективності податкової системи та для зміцнення відносин між державою та суспільством у сфері оподаткування.

Центральний орган виконавчої влади, який відповідає за формування та реалізацію державної фінансової політики, періодично аналізує податкові консультації, що стосуються значної кількості платників податків або значної суми податкових зобов'язань. Після цього орган затверджує узагальнені податкові консультації, які підлягають опублікуванню, включаючи розміщення на офіційному веб-сайті протягом 5 календарних днів.

Узагальнююча податкова консультація не має статусу нормативного акта. Вона представляє собою узагальнену позицію Державної податкової служби України стосовно певних питань на певний момент часу. Проте, консультація щодо практичного застосування окремих норм податкового законодавства може бути використана платником податків протягом періоду чинності відповідної норми закону. Важливо враховувати, що така консультація має обмежений строк дії, який визначається строком чинності відповідної норми закону, за винятком випадків, коли суд визнає її недійсною [25, с. 20].

Окрім узагальнених консультацій, існує індивідуальна консультація, яка надається платникам податків у формі консультації зі статусом правового акту. Варто відзначити, що така консультація не має статусу нормативно-правового акта і може бути необов'язковою для платників податків, що може створювати певні нюанси в судовій практиці. Неоднозначність та розбіжності в поглядах судів стосовно цього питання важливо враховувати. В контексті цього слід зауважити, що індивідуальна консультація не завжди розглядається судом як юридичний документ через її необов'язковий характер для платників податків [25, с. 21].

В межах своєї компетенції Державна податкова служба України

забезпечує надання ряду послуг платникам податків, включаючи:

1. Надання податкових консультацій відповідно до запитів та звернень платників податків.

2. Відповіді на письмові запити платників податків.

3. Передачу інформації щодо виконання планів основних питань економічної та контрольної роботи органів ДФС України.

4. Проведення семінарів, практикумів (тренінгів) для платників податків з питань застосування норм митного та податкового законодавства.

5. Організація зв’язку з платниками податків та інші подібні послуги.

Ці послуги надаються з метою надання платникам податків доступу до інформації, консультацій та практичної підтримки в питаннях, пов'язаних із податковими та митними питаннями, сприяючи їм в дотриманні вимог податкового законодавства.

Висновки до розділу 1

В першому розділі нами проаналізовано історію та еволюцію податкового консультування з часів давніх цивілізацій до сучасності. Підкреслюється, як історичні зміни в економіці та законодавстві спричинили розвиток податкових систем і виникнення такої професії, як податковий консультант. Значення цієї професії в сучасному світі не можна недооцінювати, оскільки вона відіграє ключову роль у допомозі підприємствам та індивідуальним платникам податків у навігації по складних податкових системах.

Розглядаючи розвиток податкового консультування, визначено ключові тенденції та зміни, що відбулися в цій галузі. Розвиток включає зростання складності податкового законодавства країн, підвищення потреби у фахових консультаціях та важливість ролі податкових консультантів у податковому плануванні та оптимізації. Особливу увагу приділяється еволюції

податкового консультування в контексті українського законодавства, що підкреслює його важливість в українському бізнес-середовищі.

Також у сучасних умовах варто зауважити, що сучасні тенденції, такі як цифровізація і глобалізація, впливають на методи та підходи в податковому консультуванні. Проведене дослідження засвідчує, що в майбутньому податкове консультування буде продовжувати розвиватися, адаптуючись до змін в економіці та законодавстві, а також зміцнювати свою роль, як невід'ємна частина податкової системи. Підкреслено необхідність подальших досліджень у цій області, зокрема зосереджуючись на впливі технологій та міжнародного досвіду на українське податкове консультування.

Дослідження підкреслює необхідність інтеграції новітніх технологій і міжнародного досвіду для поліпшення ефективності і адаптації податкового консультування до сучасних викликів. Даний аналіз є важливим кроком у розумінні та вдосконаленні податкового консультування, зокрема в Україні, і вказує на необхідність подальших досліджень і розвитку в цій галузі.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами переведених досліджень можна зробити наступні висновки:

1. Податкове консультування виникло як відповідь на зростаючу складність податкових систем та законодавства в 60-х роках XX століття. Його розвиток є відображенням глобальних економічних змін та еволюції фінансових систем. Початково зосереджене на базових податкових питаннях, сьогодні воно охоплює широкий спектр фінансових аспектів та міжнародних операцій, підкреслюючи його важливість у глобалізованому світі.

2. Визначено основні принципи податкового консультування, які включають знання та досвід, об'єктивність, надійність, відповідальність, конфіденційність та економічну результативність. Ці принципи сприяють підвищенню довіри між консультантами та клієнтами, забезпечують високий рівень професіоналізму та етичності у сфері податкового консультування.

3. Українське податкове консультування керується комплексом нормативних актів, включаючи Податковий кодекс, постанови уряду та нормативні акти Державної податкової служби. Етапи розвитку інституту податкового консультування охоплюють створення професійних асоціацій, розробку спеціалізованого законодавства та інтеграцію з міжнародними стандартами.

4. Дослідження міжнародного досвіду відображає різноманітність підходів до податкового консультування. Воно показує, як різні країни застосовують державне регулювання або саморегулювання для забезпечення якості та ефективності послуг. Порівняльний аналіз підкреслює значення адаптації до місцевих умов, в той же час враховуючи кращі міжнародні практики.

Рекомендується розробка і впровадження моделі податкового консультування, яка враховує як національні, так і міжнародні особливості.

Це може включати адаптацію законодавства, впровадження стандартів професійної етики та підвищення кваліфікації фахівців.

Результати дослідження мають велике значення для розвитку теорії податкового консультування та його практичного застосування. Вони можуть слугувати основою для подальших наукових досліджень і поліпшення практичних механізмів ведення податкової діяльності в контексті зростаючої глобалізації та інтеграції економік.

Висновки дослідження вказують на необхідність вдосконалення механізмів податкового регулювання для створення більш ефективних та справедливих податкових систем. Вони можуть сприяти забезпеченню більш прозорої та ефективної взаємодії між платниками податків і державою.

Ці висновки є підсумком глибокого аналізу теоретичних та практичних аспектів податкового консультування. Вони надають чітке бачення комплексності та значущості податкового консультування у сучасному економічному та правовому середовищі, детально відображають ключові аспекти податкового консультування, його історичний розвиток, міжнародний досвід та практичні рекомендації для його впровадження та вдосконалення. Також підкреслюють важливість цієї сфери для наукового та практичного розвитку, а також для формування ефективної та справедливої податкової системи.

Пропозиції розвитку сфери податкового консультування в Україні:

1. Адаптація законодавства. Корегувати податкове законодавство до відповідності глобальним стандартам та місцевим економічним потребам, зокрема спрощення складних податкових кодексів.

2. Етичні стандарти. Розробити та впровадити набір етичних правил для податкових консультантів, щоб підвищити довіру та відповідальність у професії.

3. Професійний розвиток. Забезпечити постійне навчання податкових консультантів, щоб вони були в курсі останніх змін у податкових законах та

глобальних практиках.

4. Інтеграція технологій. Використовувати сучасні технології для ефективнішого надання податкових консультацій, включаючи використання аналітики даних, штучного інтелекту та цифрових платформ.

5. Міжнародне співробітництво. Посилити співпрацю з міжнародними організаціями податкового консультування для обміну знаннями та практичними навичками.

6. Підвищення обізнаності громадськості та освіта. Збільшити обізнаність громадськості щодо податкових обов'язків та ролі податкових консультантів через освітні програми та співпрацю з навчальними закладами.

7. Орієнтованість на клієнта. Зосередитися на наданні послуг, які враховують унікальні потреби різних клієнтів, від приватних осіб до малих та великих компаній.

Пропоновані заходи спрямовані на збільшення ефективності, довіри та авторитету сфери податкового консультування в Україні, адаптуючи її до місцевих та світових змін.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A lebonyolított tanulmányok eredményei alapján a következő következtetések vonhatók le:

1. Az adótanácsadás az 1960-as években az adórendszerek és jogszabályok egyre bonyolultabbá válására adott válaszként jelent meg. A fejlődés a globális gazdasági változásokat és a pénzügyi rendszerek evolúcióját tükrözi. Kezdetben az alapvető adózási kérdésekre összpontosított, ma a pénzügyi szempontok és a nemzetközi tranzakciók széles skáláját fedi le, hangsúlyozva jelentőségét a globalizált világban.

2. Az adózás alapelvei kerültek meghatározásra az adótanácsadásban, amely magában foglalja a tudást és a tapasztalatot, az objektivitást, a megbízhatóságot, a felelősséget, a titoktartást és a gazdasági teljesítményt. Ezeket az elvek hozzájárulnak a tanácsadók és ügyfelek közötti bizalom növeléséhez, amelyek biztosítják a magas professzionalizmus szintjét és az etikát az adótanácsadás területén.

3. Az ukrán adótanácsadási rendeletek szabályozva vannak az adótörvénykönyvvel, a kormányrendeletekkel és az Állami Adószolgálat előírásaival. Az adótanácsadó intézet fejlődési szakaszai közé tartozik a szakmai szövetségek létrehozása, a szakosodás kialakítása jogszabályok és a nemzetközi szabványokkal való integráció által.

4. Nemzetközi tapasztalatok tanulmányozása tükrözi az adótanácsadás megközelítéseinek sokféleségét. Megmutatja, hogy milyen különböző országokban állami szabályozást vagy önszabályozást alkalmaz a szolgáltatások minőségének és hatékonyságának biztosítása érdekében. Összehasonlító elemzés hangsúlyozza a helyi feltételekhez való alkalmazkodás fontosságát, miközben figyelembe veszi a legjobb nemzetközi gyakorlatokat.

Javasolt a fejlesztés és megvalósítás adótanácsadási modelle, amely egyaránt figyelembe veszi a nemzeti és nemzetközi sajátosságokat. Ez magában foglalhatja

a jogszabályok kiigazítását, a szakmai etikai normák és a szakemberek általi szakmai fejlődés megvalósítását.

A vizsgálat eredményei nagy jelentőséggel bírnak az adótanácsadás elméletének kidolgozásához és annak praktikus alkalmazása érdekében. A továbbiak alapjául szolgálhatnak az adózási tevékenység végzésének gyakorlati mechanizmusainak tudományos kutatása és fejlesztése a növekvő globalizáció és a gazdaságok integrációja.

A tanulmány következtetései mutatják az adószabályozási mechanizmusok javításának szükségességéről a hatékonyabb és igazságosabb adórendszereket. Hozzájárulhatnak az adófizetők és az állam közötti átláthatóbb és hatékonyabb interakció biztosításához.

Ezek a következtetések egy mélyreható elemzés eredményei az adótanácsadás elméleti és gyakorlati vonatkozásai következtében. Világos képet adnak az adótanácsadás összetettségéről és jelentőségéről a modern gazdasági és jogi környezetben, részletesen kulcsfontosságú szempontokat tükröznek az adótanácsadásban, történelmi fejlődésében, nemzetközi tapasztalatok és gyakorlati ajánlások megvalósításában és javításában. Hangsúlyozzák e terület fontosságát is tudományos és gyakorlati fejlesztéshez, valamint a hatékony és igazságos adórendszer kialakításához.

Javaslatok az adótanácsadás fejlesztésére Ukrajnában:

1. Jogszabályok kiigazítása. Az adójogszabályok globális szabványok és helyi gazdasági igényekhez való igazítása, beleértve a bonyolított adókódexek egyszerűsítését is.

2. Etikai normák. Fejleszteni és etikai szabályokat vezetni be az adótanácsadók számára a szakma iránti bizalom és felelősség növelése érdekében.

3. Szakmai fejlődés. Biztosítani az adótanácsadók folyamatos képzését, hogy naprakészek maradjanak a közelmúltbeli változások miatt az adótörvényekben és a globális gyakorlatban.

4. Technológiák integrációja. A modern technológiák használata a hatékonyabb adótanácsadási konzultációk érdekében, beleértve az adatelemzés használatát, mesterséges intelligenciát és digitális platformokat.

5. Nemzetközi együttműködés. Erősíteni az együttműködést az adótanácsadás nemzetközi szervezeteivel az ismeretek és a gyakorlati készségek cseréje érdekében.

6. Köztudatosság és oktatás növelése. A lakosság figyelmének növelése adókötelezettségekkel kapcsolatban és az adótanácsadók szerepének az oktatási programokon keresztül és az oktatási intézményekkel való együttműködés.

7. Ügyfélhez történő orientáció. Olyan szolgáltatások nyújtására történő fókuszálás, amelyek figyelembe veszik a különböző ügyfelek egyedi igényeit, magánszemélyektől a kicsi és nagy cégekig.

A javasolt intézkedések irányadóak a hatékonyság növelése érdekében, az adótanácsadáshoz történő bizalom és a szakterület tekintélyének növelése Ukrajnában, alkalmazkodás helyi és globális változásokhoz.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. Л. Податкові системи зарубіжних країн : навчальний посібник. Ірпінь, 2021. 210 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; т. 176).
2. Андрющенко І. Є. Міжнародний досвід організації податкового адміністрування. 2015. № 11 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_11_42 (дата звернення: 15.12.2023)
3. Башкирова Н. Н. Основи податкового консультування : навч. посібник, 2010. – 175 с.
4. Безпалько І. Р. Податкове консультування в Німеччині: досвід для України. 2018. № 4. URL: http://ojs.dsau.dp.ua/index.php/efektyvna-ekonomika/article/view/1172 (дата звернення: 03.11.2023)
5. Біліченко А.П. Податкове консультування як напрям підвищення рівня податкової культури в Україні. 2022. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2022_1_9 (дата звернення: 08.01.2024)
6. Бочуля Т. В. Податкове консультування : опорний конспект лекцій у структуро логічних схемах для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітнього ступеня «Магістр», видавництво Іванченка І. С., 2018. – 104 с.
7. Брояков С. В. Ґенеза розвитку податкових консультацій крізь призму історичної ретроспективи. 2020. № 46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2020_46_18 (дата звернення: 13.11.2023)
8. Брояков С.В. Податкові консультації в механізмі податкового адміністрування: автореф. дис. ... д.філософ : 081. Харків, 2021. 15 с.
9. Брояков Сергій. Система принципів податкового консультування. 2020.URL:https://web.archive.org/web/20210315084145id_/http://kelmczasopisma.com/viewpdf/1505 (дата звернення: 18.07.2023)
10. Будько О. В. Особливості нарахування та сплати податку на додану вартість в бухгалтерському обліку згідно Податкового Кодексу України.

2011. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=811 (дата звернення: 05.12.2023)

11. Буссе Р. Опыт Германии по информационному взаимодействию финансово-налоговых органов и налоговых консультантов. URL: http://www.nalogforum.ru/php/content.php?id=767 (дата звернення: 07.12.2023)

12. Грейнер Ларри. Схемы организационных изменений. Harvard Business Review, май-июнь 1967, С. 119–120.

13. Дописувачі Вікіпедії. Консалтинг. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/w/index.php?title=%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B3&oldid=37594911 (дата звернення: 29.12.2023)

14. Жук Остап. Загальна характеристика податкових консультацій. *Фіскальна політика України в умовах євроінтеграційних процесів:* матеріали наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 25 травня 2023 р. С. 54-56.

15. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 27.11.2022).

16. Іванишина О. С. Податкове консультування великих платників податків. 2018. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_1%282%29__78 (дата звернення: 05.10.2023)

17. Ізмайлов Я.О., Єгорова І.Г., Шляхи вирішення проблем податкового консультування в Україні, з використанням досвіду зарубіжних країн. 2020 рік. №7 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_7_35 (дата звернення: 18.11.2023)

18. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291. Дата оновлення 29.07.2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text (дата звернення: 24.11.2023)

19. Карлін М. І. Податкові системи країн Америки: навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 232 с.

20. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн : навч. посіб. Кондор, 2004. 384 с.

21. Клюкач Наталія. Теоретико-методичні аспекти податкового консультування в Україні. 2019. URL: https://pl.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F-10-% (дата звернення: 20.12.2023)

22. Кононенко Л. В. Податкові консультації як метод вдосконалення управління податковими зобов'язаннями малих підприємств. 2022. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2022_8_19 (дата звернення: 03.01.2024)

23. Лоскоріх Габріелла . Особливості професії податкового консультанта в Угорщині. 2023. № 3. URL: https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/81 (дата звернення: 27.12.2023)

24. Маринів Наталія. Актуальні проблеми податкових консультацій та шляхи їх вирішення. Actual trends of modern scientific research. 2020. URL:https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2020/09/ACTUAL-TRENDS-OF-MODERN-SCIENTIFIC-RESEARCH-13-15.09.20.pdf#page=228 (дата звернення: 15.12.2023)

25. Наконечний В.Б. Роль податкового консультування у формуванні фінансово грамотної особистості. 2020. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/40771/1/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%92.%D0%91..pdf (дата звернення: 29.12.2023)

26. Ожибко Михайло. Світовий досвід надання податкових консультацій.2020.URL:http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/39062/1/12

2125%20%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf (дата звернення: 03.10.2023)

27. Панура Ю. В., Податкове консультування в зарубіжних країнах: досвід для України. 2019. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2019_3_21 (дата звернення: 08.12.2023)

28. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI (зі змінами і доповненнями). URL:http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 19.12.2023)

29. Податковий консалтинг. URL: https://xn----7sbcickxnhd6alkoeinny1mti.xn--j1amh/uk/podatkovij-konsalting/ (дата звернення: 26.12.2023)

30. Подольська Анастасія. Тенденції діджиталізації податкових процедур та їх вплив на методи здійснення податкового контролю. 2022. № 3. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/3_2022/3_2022.pdf#page=67 (дата звернення: 13.08.2023)

31. Положення про прийом у члени спілки податкових консультантів України (Затверджено рішенням Ради СПКУ від 2 липня 2002 р., протокол № 5): URL: http://www.taxadvisers.org.ua/ conditions.html (дата звернення: 13.11.2023)

32. Примостка О.О. Консалтинг: ретроспективний погляд. Економічні науки. 2017. № 26. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_26/1/13.pdf (дата звернення: 12.12.2023)

33. Про податкове консультування в Україні: проект Закону України від 10 липня 2008 № 2745. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF24900A.html (дата звернення: 30.11.2023)

34. Прокопенко І., Сальніченко В., Роль та значення податкового консультування в Україні в сучасних умовах. 2019. URL: https://nauka-online.com/wp-content/uploads/2019/11/Prokopenko-Salnichenko.pdf (дата звернення: 14.08.2023)

35. Сайт ТОВ «ТЕК ЗАХІДТРАНССЕРВІС». URL: https://www.tek-zts.com.ua/ (дата звернення: 17.11.2023)

36. Скотт А. Как управлять переменами: Change Management глазами специалиста.URL:http://www.hrc.com.ua/content/articles/index.php?article=5571 (дата звернення: 24.12.2023)

37. Станіславчук К. В. Податкове консультування у вітчизняній практиці: особливості становлення та перспективи розвитку. 2023. URL: https://ir.dpu.edu.ua/items/ad1bf26c-4105-4e49-b79b-ff3bedcd3027 (дата звернення: 21.12.2023)

38. Титенко Л., Богдан С. Обліково-інформаційне забезпечення управління ризиками податкового консультування. 2019. № 20. URL: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/Ekonomika-i-suspilstvo-20-2019.pdf#page=721 (дата звернення: 23.11.2023)

39. Ткаченко В., Таращенко В. Становлення податкового консультування як повноцінної ланки системи податкових правовідносин. 2020. URL: https://www.kntu.kr.ua/doc/science/zahody/vikl/2020/8-tez.pdf#page=336 (дата звернення: 21.12.2023)

40. Ткачик Ф. П. Соціокультурні тенденції розвитку податкового консультування в Україні. 2019. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/konfer_HNU/2019/index.pdf#page=39 (дата звернення: 13.12.2023)

41. Ткачик Ф.П. Організаційно-правове забезпечення податкового консультування в Україні, Польщі та Чехії. 2014. № 3. URL:- http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/15452/1/2014_3(40).pdf#page=155 (дата звернення: 13.11.2023)

42. Ткачик Ф.П. Податкове консультування. Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 252 с

43. Тучак Т. В., Богдан С. В. Концептуальні засади становлення та функціонування інституту податкового консультування. 2019. URL:

http://srd.pgasa.dp.ua:8080/handle/123456789/2863 (дата звернення: 07.09.2023)

44. Тучак Т., Крутень Х. Європейська модель функціонування системи податкового консультування. 2020. № 22. URL:https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/88 (дата звернення: 07.09.2023)

45. Швайко М.В. Сутність відносин податкових органів та податкового консультанта. 2019. № 1. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35610/1/337.pdf (дата звернення: 20.12.2023)

46. Швець К.І. Система податкового консультування в Україні на основі європейської моделі. 2022. № 66 URL: http://www.konferenciaonline.org.ua/data/downloads/file_1652961164.pdf#page=59 (дата звернення: 13.06.2023)

47. Які вимоги ставляться до податкових радників (консультантів) / Інформація з офіційного сайту Палати податкових консультантів України // URL: http://ppk.org.ua/uk/requirements_for_tax_advisers (дата звернення: 23.12.2023)

48. Янушевич Я. В. Особливості функціонування інформаційно-довідкового департаменту державної податкової служби України у структурі інституційного механізму забезпечення сфери оподаткування. 2020. № 6. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/6-2_2020/part_1/34.pdf (дата звернення: 20.12.2023)

49. Ярошенко Ф. О., Павленко В. В., Павленко В. Л. Історія податків та оподаткування в Україні. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 416 с.

50. Internal Revenue Service. URL: https://www.irs.gov/privacy-disclosure/tax-code-regulations-and-official-guidance (дата звернення: 05.01.2024).

51. Kipping M. The evolution of management consultancy: its origins and global development. – In: Curnow B., Reuvid J. The international guide to management consulting: the evolution, practice and structure of management consultancy worldwide. – London : Kogan page publishers, 2003. – PP. 21-33.

АНОТАЦІЯ

Ганусин А. А. Податкове консультування суб’єктів господарювання: вітчизняна практика і міжнародний досвід. *Дипломна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»*. Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці ІІ. Берегове, 2024.

Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, що включають в себе підрозділи, висновків та рекомендації, а також списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 101 сторінок, 10 таблиць та 6 рисунків.

Ключові слова: податкове консультування, податки, звітність, податковий консультант, податкові органи, незалежні організації.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню сутності податкового консультування суб’єктів господарювання з врахуванням вітчизняної практики та міжнародного досвіду.

Метою та завданнями кваліфікаційної роботи магістра є аналіз та систематизація вітчизняного та міжнародного досвіду в сфері податкового консультування, задля виявлення ефективних практик та рекомендацій для їх впровадження в Україні.

Об’єктом дослідження виступають процеси податкового консультування ТОВ "ТЕК Західтранссервіс".

Предметом дослідження є аналіз методик та підходів, застосовуваних у цій сфері, як на вітчизняному, так і на міжнародному рівні.

Важливим елементом роботи є використання таких методів, як аналіз та синтез, порівняльний аналіз, систематизація та узагальнення інформації.

Зокрема, в першому розділі розкрито історію формування податкового консультування, сутність, мету, критерії та принципи податкового консультування, організаційно-правові основи податкового консультування в Україні. Другий розділ присвячено розкриттю організації роботи та здійснення податкового консультування платників податків податковими органами, організації роботи та здійснення податкового консультування платників податків з питань обчислення та сплати податків і зборів незалежними організаціями, організації роботи та здійснення податкового консультування платників податків з питань формування та подання податкової звітності незалежними організаціями. В третьому розділі окреслено особливості податкового консультування в європейських країнах, податкове консультування в США та виокремлено напрями удосконалення податкового консультування в Україні з використанням досвіду зарубіжних країн.

Отримані результати дослідження можуть бути застосовані для оптимізації процесів податкового консультування, підвищення ефективності податкового консультування та управління ризиками у сфері оподаткування.

ABSZTRAKT

Hanusyn A. A. Gazdasági társaságok adótanácsadása: hazai gyakorlat és nemzetközi tapasztalatok . *Diplomamunka a felsőoktatás második (mester) szintjére a 071 "Számvitel és adózás" szakirányon*. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász, 2024.

A munka bevezetésből, három fejezetből, köztük alfejezetekből, következtetésekből és ajánlásokból, valamint a hivatkozások jegyzékéből áll. A munka teljes terjedelme 101 oldal, 10 táblázat és 6 ábra.

Kulcsszavak: adótanácsadás, adók, beszámoló, adótanácsadó, adóhatóság, független szervezetek.

A munka a gazdálkodó szervezetek adótanácsadásának lényegét vizsgálja, figyelembe véve a hazai gyakorlatot és a nemzetközi tapasztalatokat.

A diplomamunka célja és célkitűzései az adótanácsadás területén szerzett hazai és nemzetközi tapasztalatok elemzése és rendszerezése annak érdekében, hogy hatékony gyakorlatokat és ajánlásokat határozzon meg azok ukrajnai alkalmazására.

A tanulmány objektuma a TEK Zakhidtransservice Kft. adótanácsadási folyamatai.

A tanulmány tárgya az e területen alkalmazott módszerek és megközelítések elemzése, mind nemzeti, mind nemzetközi szinten.

A munka fontos eleme az olyan módszerek alkalmazása, mint az elemzés és szintézis, az összehasonlító elemzés, az információk rendszerezése és általánosítása.

Az első fejezet az adótanácsadás történetét, az adótanácsadás lényegét, célját, kritériumait és elveit, valamint az ukrajnai adótanácsadás szervezeti és jogi kereteit ismerteti. A második fejezet az adóhatóságok munkaszervezésével és az adófizetők adótanácsadásával, a független szervezetek munkaszervezésével az adók és illetékek kiszámításával és befizetésével foglalkozik, továbbá az adóbevallások elkészítésével és benyújtásával. A harmadik fejezet az európai országok és az Egyesült Államok adótanácsadásának sajátosságait vázolja fel, és a külföldi országok tapasztalatainak felhasználásával meghatározza az ukrajnai adótanácsadás fejlesztendő területeit.

A tanulmány megállapításai felhasználhatók az adótanácsadási folyamatok optimalizálására, az adótanácsadási szolgáltatások hatékonyságának növelésére és az adókockázatok kezelésére.

ABSTRACT

Hanusyn A. A. Tax consulting of business entities: domestic practice and international experience . *Diploma thesis for the second (master's) level of higher education in the speciality 071 "Accounting and Taxation"*. Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rákóczi II. Berehove, 2024.

The qualification work consists of an introduction, three chapters, including subsections, conclusions and recommendations, as well as a list of references. The total volume of the work is 101 pages, 10 tables and 6 figures.

Keywords: tax consulting, taxes, reporting, tax consultant, tax authorities, independent organisations.

The qualification work is devoted to the study of the essence of tax consulting for business entities, taking into account domestic practice and international experience.

The aim and objectives of the master's thesis are to analyse and systematise domestic and international experience in the field of tax consulting in order to identify effective practices and recommendations for their implementation in Ukraine.

The object of the study is the processes of tax consulting of TEK Zakhidtransservice LLC.

The subject of the study is an analysis of the methods and approaches used in this area, both at the national and international levels.

An important element of the work is the use of such methods as analysis and synthesis, comparative analysis, systematisation and generalisation of information.

In particular, the first section describes the history of tax consulting, the essence, purpose, criteria and principles of tax consulting, and the organisational and legal framework of tax consulting in Ukraine. The second section is devoted to the organisation of work and provision of tax advice to taxpayers by tax authorities, organisation of work and provision of tax advice to taxpayers on the calculation and payment of taxes and fees by independent organisations, organisation of work and provision of tax advice to taxpayers on the preparation and submission of tax returns by independent organisations. The third section outlines the peculiarities of tax consulting in European countries, tax consulting in the United States and identifies the areas for improvement of tax consulting in Ukraine using the experience of foreign countries.

The findings of the study can be used to optimise tax advisory processes, increase the efficiency of tax advisory services and manage tax risks.

UNICHECK by Turnitin

Ім'я користувача:
Потокі Габор Федорович

ID перевірки:
1016059621

Дата перевірки:
14.01.2024 11:22:27 CET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
14.01.2024 17:55:50 CET

ID користувача:
100011748

Назва документа: Ганусин А. Магістерська

Кількість сторінок: 99 **Кількість слів:** 20794 **Кількість символів:** 169260 **Розмір файлу:** 1.08 MB **ID файлу:** 1015763214

12.7% Схожість

Найбільша схожість: 1.47% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1015761638)

12.3% Джерела з Інтернету | 929 ..... Сторінка 101

2.92% Джерела з Бібліотеки | 61 ..... Сторінка 116

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи | 28